

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr.: 7154.05.51671

Direktoratet for naturforvaltning
7485 Trondheim

Oslo, 19.5.2004

FORSLAG TIL OPPRETNING AV YTRE SKJÆRGÅRD KRISTIANSAND-SØGNE-MANDAL LANDSKAPSVERNOMRÅDE - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Deres brev av 23.2.2004 angående sentral høring av forslag til oppretting av Ytre skjærgård Kristiansand-Søgne-Mandal landskapsvernområde.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 12 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen over ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnlaget for å drive friluftsliv.

FRIFO støtter forslaget om opprettelse av Ytre skjærgård Kristiansand-Søgne-Mandal landskapsvernområde. Vi mener dette vil være den beste måten å sikre de store nasjonale natur- og friluftslivsinteressene som finnes i dette område.

Verneplanen

Bakgrunnen for framlegget for vern er Stortingsmelding nr 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge". Forslaget til vern omfatter et areal på 100,4 km², hvorav 14,0 km² landareal (kun øyer) og 86,4 km² er sjøareal. Området strekker seg fra Oksøy fyr i øst til Ryvingen fyr i vest. Når det gjelder sjøarealet er det kun havoverflaten som vernes. Vannmassene og sjøbunnen omfattes ikke.

Formålet med verneplanforslaget er å ta vare på et sammenhengende skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten.

Behov for vern

Den generelle samfunnsutvikling fører til et stadig sterkere press på naturen. Mulighetene for å drive friluftsliv svekkes kontinuerlig ved at attraktive naturområder reduseres i størrelse og kvalitet, og gjenværende områder gjøres vanskeligere tilgjengelig. Blant annet har inngrepsfrie naturområder i Norge blitt redusert dramatisk i løpet av de siste 100 årene som følge av ulike typer utbygginger og inngrep. Dessverre fortsetter denne utviklingen, og FRIFO mener derfor det nå er svært viktig at vi tar vare på de naturverdiene som fortsatt finnes, både i og utenfor inngrepsfrie områder, blant annet for å ivareta friluftslivet som er en del av norsk kulturarv og som en del av det helseforebyggende arbeidet i Norge.

Friluftsliv og retten til fri ferdsel

Den frie ferdselsretten (allemannsretten), jf friluftsløven er et grunnleggende fundament for utøvelse av det tradisjonelle friluftslivet i Norge. FRIFO er derfor i prinsippet i mot enhver regulering som kan rukke ved denne retten. Vi kan imidlertid se at det i noen spesielle tilfeller kan være behov for å regulere ferdselen av hensyn til sårbare naturtyper og/eller arter. Det er imidlertid svært viktig at reguleringen ikke legger unødvendige og ikke begrunnede restriksjoner på det enkle og naturvennlige friluftslivet. Bant annet er det viktig at vernebestemmelsene ikke fører til unødvendige restriksjoner eller hindringer på mindre arrangementer i undervisningssammenheng. At medlemmer i frivillige lag og foreninger, skoleelever og studenter blir tatt med på tur i verneområdene og på den måten får et positivt forhold til disse områdene vil være et viktig bidrag til å sikre en framtidsetta forvaltning av disse områdene spesielt, men også for naturen generelt.

Det foreslåtte verneområdet er svært attraktivt for ulike friluftslivsaktiviteter. De viktigste aktivitetene er båtturer, bading, jakt og fiske. Det meste av landarealet i verneplanområdet har også status som offentlig sikrede friluftsområder i form av skjærgårdspark eller statlig/kommunalt innkjøpte områder. Friluftsliv blir også flere steder i saksdokumentene brukt som argumentet for vern av dette området. F. eks. skriver DN blant annet følgende i sitt høringsbrev: ”Skjærgården er et sentralt område for utøvelse av friluftsliv på Sørlandet. Det er også av den grunn viktig å ta vare på skjærgårdslandskapet og de opplevelseskvalitetene som finnes der.” FRIFO savner derfor at friluftslivet er en del av verneformålet, jf § 2 i forslag til verneforskrift. Vi minner om at Direktoratet for naturforvaltning i sitt framlegg til verneforskrift for Frafjordheiane landskapsvernområde (sendt 10.10.2003 til MD) foreslår at hensynet til friluftslivet tas inn som en del av formålet.

FRIFO er fornøyd med at verneforskriften ikke er til hinder for vedlikehold av merkede stier, skilt, bruer og løyper (jf § 3 pkt 1.2.i). FRIFO er også fornøyd med at verneforskriften gir muligheter for naturvennlig tilrettelegging for friluftslivet og opparbeiding og merking av turstier m.m. (jf § 3 pkt 1.3.d og e).

Som vi skriver ovenfor mener vi at det viktig at vernebestemmelsene ikke fører til unødvendige restriksjoner eller hindringer på mindre arrangementer i regi av frivillige lag og foreninger, skoler m.m. Vi er derfor glad for at forslaget til verneforskrift for landskapsvernområdet ikke er til hinder for slike aktiviteter, (jf punkt 4.2).

Motorferdsel

FRIFO mener det er viktig å redusere eller begrense motorferdsel i utmark til et minimum. Det er derfor viktig at verneforskriften kun åpner for det som er ytterst nødvendig, og at det gjennomføres en streng forvaltningspraksis.

Selv om verneforskriften ikke regulerer eller begrenser bruken av motorbåter på sjøen, vil FRIFO likevel fokusere på den økende støyen fra mobile kilder slik som blant annet motoriserte fritidsbåter. Antall fritidsbåter øker stadig, og motorene blir gjerne større og større. På fine sommerdager fører dette til et støynivå på sjøen mange steder som etter FRIFOs vurdering er helt uakseptabelt. Vi mener derfor myndighetene må gjøre noe med dette økende støyproblemet før det er for sent.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent